

Pelastakaa Lapset

EVÄITÄ ELÄMÄLLE 2022

**Tukea syrjäytymisvaarassa oleville ja
vähävaraisten perheiden lapsille Suomessa**

EVÄITÄ ELÄMÄLLE

KORONAPANDEMIAN vaikutukset alkoivat jo helpottaa, mutta Ukrainan sodan syttyminen vuonna 2022 aiheutti uusia haasteita elintarvikkeiden, sähkön ja polttoaineen hintojen noustessa etenkin niiden keskuudessa, joilla oli jo entuudestaan taloudellisia haasteita. Lapsiperheissä jouduttiin tinkimään kuluista ja kannettiin huolta siitä, kuinka saada ruokakustannukset katettua.

Pelastakaa Lasten Eväitä Elämälle -ohjelmalla tuetaan vähävaraisten perheiden lasten harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia. Tukea myönnetään lapsille, joiden harrastusmahdollisuudet tai toisen asteen opinnot ovat uhattuna perheen vähävaraisuuden tai muiden sosiaalisten haasteiden vuoksi.

Koronapandemian puhkeamisen myötä vuonna 2020 aloitettua ruokalahjakorttien jakamista jatkettiin jälleen vuonna 2022 kasvavan tuen tarpeen vuoksi lapsiperheiden arkea helpottamaan. Paikallisyhdistykset tukivat myös Suomeen sotaa paenneita ukrainalaisia lapsiperheitä harrastustuen ja ruokalahjakorttien muodossa.

Eväitä Elämälle -ohjelman tavoitteena on edistää lasten yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja hyvää kehitystä. Ohjelmaa toteutetaan valtakunnallisesti noin 60 paikkakunnalla ja se rahoitetaan täysin lahjoitusvaroin.

Eväitä Elämälle -ohjelman tukimuodot ovat:

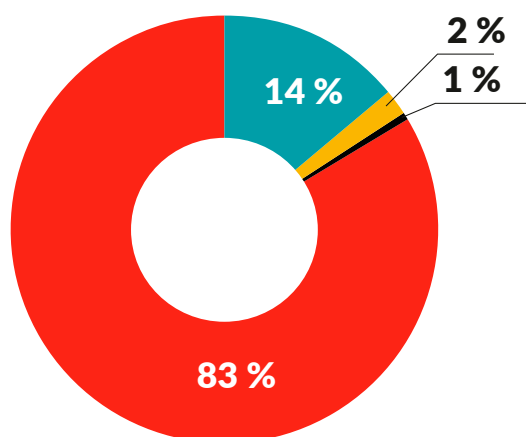
- harrastustuki
- oppimateriaalituki toisen asteen opiskelijoille
- mentorointi yläkoululaisille
- ruokalahjakortit

Vuoden 2022 tukihakemusten määrä oli niin suuri, ettei tukea pystytty myöntämään kaikille tukea hakeneille. Erityisesti harrastustuen tarve on kasvanut.

YLI 13 000 LASTA SAI TUKEA EVÄITÄ ELÄMÄLLE –OHJELMASTA VUONNA 2022

13 088 LASTA SAI TUKEA

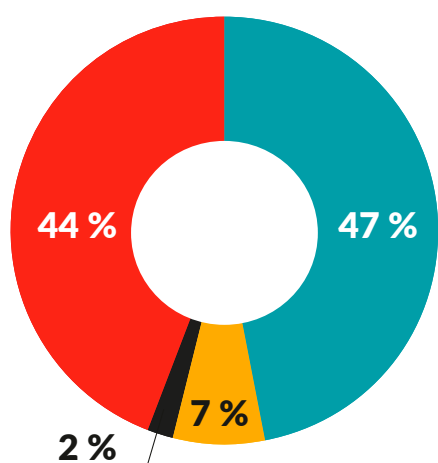
- Harrastustuki 1 891 lasta
- Oppimateriaalituki 270 lasta
- Mentorointi 60 lasta
- Ruoka-apu 10 867 lasta

Tukea jaettiin
yhteensä
1 057 155 euroa

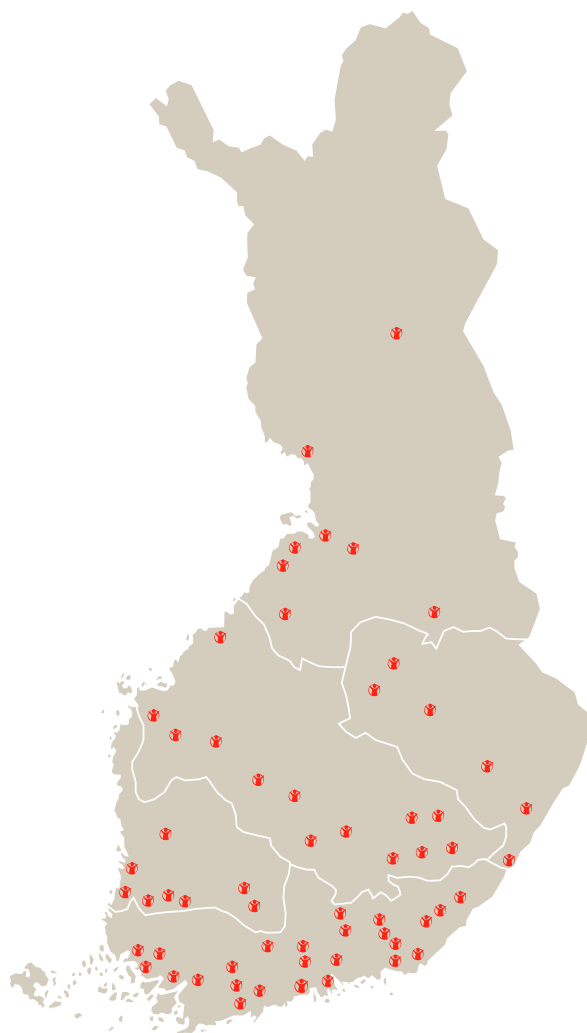
Ohjelmassa oli mukana

- 5 aluetoimistoa
- Pelastakaa Lasten keskustoimisto
- 60 paikallisyhdistystä

TUKEMISEEN KÄYTETTIIN 1 057 155 EUROA

- Harrastustuki 497 288 €
- Oppimateriaalituki 74 328 €
- Mentorointi 17 030 €
- Ruoka-apu 468 509 €

Harrastustuki

HARRASTUSTUKEA jaettiin yhteensä **497 288** euroa. Tukea sai yhteensä **1 891** lasta ja nuorta, joista **25** oli ukrainalaisia, ja sillä katettiin harrastusvälinekustannuksia, kausi- ja tuntimaksuja sekä muita osallistumisen edellyttämiä kustannuksia.

"On ollut iso apu, että lapsi on saanut harrastustukea ilman, että minun vanhempana täytyy miettiä, mitä muuta perusmenoja jättää pois, että lapsella on mahdollisuus harrastaa."

Harrastustukea sai
1 891 lasta

Oppimateriaalituki

OPPIMATERIAALITUKEA jaettiin yhteensä **74 328** euroa. Tukea sai **270** lukiossa tai ammatillisessa koulutuksessa opiskelevaa nuorta. Oppimateriaalituella katettiin opiskeluista aiheutuneita kuluja niille, jotka eivät vielä kuulu maksuttoman toisen asteen piiriin. Oppimateriaalituella on tuettu myös maksuttomuuden piiriin kuuluvia nuoria niiden kustannusten osalta, jotka heidän lakimuutoksesta huolimatta tulee edelleen itse pystyä kattamaan.

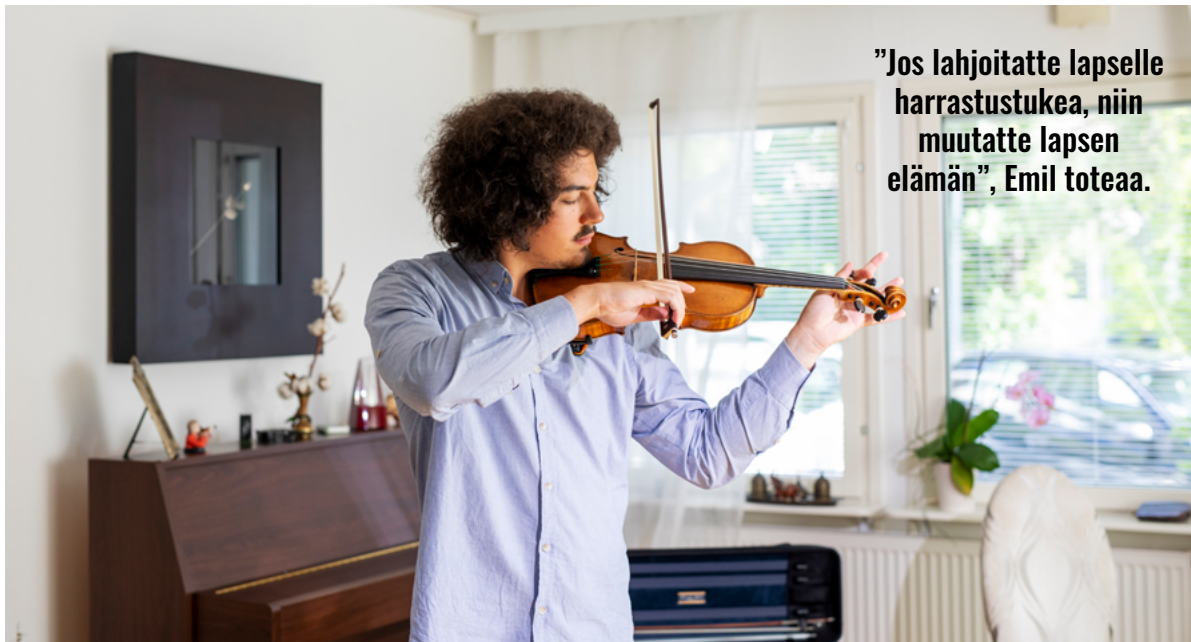
"En olisi pystynyt ollenkaan käymään lukiota, ellei minulla olisi ollut tätä tukea."

Oppimateriaalitukea sai
270 nuorta

EMIL SAI HARRASTUSTUELLA VIULUN

Noin kahdeksan vuotta sitten Emil sai hankittua Pelastakaa Lasten harrastustuella viulun. Tänä päivänä hän on 19-vuotias viulisti, joka on soittanut ympäri maailmaa.

"Jos lahjoitatte lapselle harrastustukea, niin muutatte lapsen elämän", Emil toteaa.

MUSIIKKI on ollut Emilin elämässä syntymästä asti. Yksi Emilin varhaisimmista muistoista on, kuinka hän noin 3-vuotiaana lumoutui television joulukonsertissa soitetusta Beethovenin 9. sinfoniasta.

"Olimme ystäväperheen luona ja istuin sohvalla kuuntelemassa ihan innoissani. Siitä musiikista tuli niin kova energia ja tuntui siltä, että ymmärrän tätä tarinaa", Emil muistelee.

Television eteen nautiintunut pikku poika ei suostunut lähtemään kotiin vanhempien kehoituksista huolimatta ennen kuin konsertti oli loppunut.

"Siitä vanhempani tiesivät, että tuosta pojasta tulee musikko."

Viulun soiton Emil löysi noin 7-vuotiaana. Hän aloitti soittamisen pienellä ½ viululla.

11-vuotiaana Emilin oli aika saada isompi ja laadukkaampi viulu. Sen hän sai hankittua Pelastakaa Lasten harrastustuella.

"Olin aiemmin soittanut kiinalaisella viululla, joka tuntui melkein muoviselta. Kun sain uuden viulun, niin tunsin kuinka se hengittää, ihan kuin se olisi elossa. Siinä oli jotain maagista. Melkein aloin itkemään ensimmäisessä konsertissa, jossa soitin sillä", Emil muistelee.

Uusi viulu motivoi Emiliä ja oli keskeinen kehittymisen kannalta.

"Pelastakaa Lapset auttoi siinä paljon. Sen ikäisenä oli tärkeää saada hyvä viulu, jotta pystyin kehittymään ja pääsemään soittamisessa pidemmälle."

Tänä päivänä Emil on 19-vuotias. Hän on soittanut täysille katsomoille eri puolilla maailmaa, esimerkiksi New Yorkin Carnegie Hall -konserttitalossa.

"En tiedä, mitä olisin ilman musiikkia. Se on osa minua. En pystyisi olemaan ilman sitä", Emil kertoo.

Emilin unelma on olla klassinen sooloviulisti. Unelman tavoittelu on vaatinut paljon kovaa työtä, mutta se on kannattanut. Nykyään Emil opiskelee Lontoossa alan parhaiden johdolla.

"Nyt minulla on suora tie unelmaani", Emil tiivistää.

Vielä tänäkin päivänä Emilin kasvot syttyvät, kun hän kuvailee hetkeä, jolloin hän kuuli saaneensa harrastustukea. Pienelle pojalle tuli lämmän olo ja perhosiä vatsaan ajatuksesta, että joku uskoo häneen ja haluaa auttaa häntä.

"Se on paras fiilis, mitä lapsi voi saada", Emil painottaa.

Pelastakaa Lapset jakaa vuosittain harrastustukea noin 1 500 lapselle ympäri Suomea. Perheiden taloudellisen tilanteen ja tarpeen perusteella myönnettävä tuki rahoitetaan täysin lahjoitusvaroin.

Mentorointi

MENTOROINTI on yläkouluikäisille suunnattua varhaista tukea ja ohjausta. Tavoitteena on lapsen opiskelu- ja oppimistaitojen vahvistaminen ja koulunkäynnin motivaation lisääminen.

Mentorointi perustuu vertaistukeen. Mentoreina toimivat paikallisyhdistysten rekrytoimat nuoret aikuiset, joilla on halua ja taitoa kohdata nuoria.

Vuonna 2022 mentorin tukea sai 60 lasta. Mentorointiin liittyviin kustannuksiin käytettiin 17 030 euroa.

"Numerot ovat nousseet paljon ja olen ymmärtänyt paljon paremmin asiat, joita ollaan käyty, verrattuna siihen, mitä olisin ymmärtänyt oman opettajani opettamana."

Mentorin tukea sai
60 lasta

Ruokalahjakortit

PITKITTYYNEEN koronaepidemian vuoksi Pelastakaa Lapset jatkoi vuonna 2020 aloitettua ruokalahjakorttien jakamista koronan takia vaikeassa taloudellisessa tilanteessa oleville lapsiperheille. Kortteja jakoi 50 paikallisyhdistystä ja 5 aluetoimistoa. Jakelussa paikallisyhdistykset tekivät laajasti paikallista ja alueellista yhteistyötä eri toimijoiden, kuten sosiaalitoimen ja diakoniatyön, kanssa. Näin tavoitettiin tehokkaasti apua tarvitsevat perheet. Aluetoimistot jakoivat ruokalahjakortteja oman toimintansa piiriin kuuluville lapsiperheille.

Ruoka-apua sai vuoden 2022 aikana **5 206** perhettä ja **10 867** lasta. Ukrainalaisille lapsiperheille ruokalahjakortteja jaettiin **918** kpl. Ruoka-apuun käytettiin **468 509** euroa.

"Ihanaa, että saa viikon ajalle helpotusta ruokaostoksiin."

Ruoka-apua sai
10 867 lasta

Pienituloisten perheiden **lasten hyvinvointi** on turvattava maailman muutoksissa

PIENITULOISIA perheitä on kaikista lapsiperheistä Suomessa noin 12 %. Näissä perheissä elää yli 121 000 lasta (Tilastokeskus 2021). Pienituloisuus aiheuttaa lapsille arjessa käytännön puutteita ja hyvinvoinnin vajeita. Lapset ovat huolissaan perheensä taloudellisesta tilanteesta, ja huolta ovat lisänneet kohonneet elinkustannukset; ruuan, sähkön ja bensiinin hintojen nousu näkyy myös lasten arjessa.

Keväällä 2022 Pelastakaa Lapset toteutti Lapsen ääni -kyselyn, johon vastasi yli 1 000 lasta ja nuorta. Suurin osa vastaajista oli yläasteikäisiä, kaksilapsisessa ja kahden vanhemman perheessä kaupunkialueella asuvia nuoria. Kyselyyn vastanneista lapsista noin puolet koki hyvinvointinsa ja elämäntilanteensa hyväksi, mutta noin kolmasosa vastanneista koki hyvinvointinsa heikoksi, ei saanut tukea muilta ihmisiltä ja koki elämänsä epävakaa.

Pienituloiseksi perheensä määritteli 10 % vastanneista lapsista. Heistä 85 % koki, että perheellä oli vaikeuksia selvitä menoistaan. He olivat kokeneet useammin kiusaamista ja negatiivisia tunteita perheensä taloudellisesta tilanteesta johtuen ja käyttäneet myös enemmän terveys- ja sosiaalipalveluja. Lisäksi he olivat muita vastanneita lapsia useammin huolissaan perheensä tilanteesta ja kokivat olevansa perheelleen taakka.

Tiukka taloudellinen tilanne perheessä heikentää lasten hyvinvointia. Vapaa-aika ystävien kanssa ja sosiaaliset suhteet sekä harrastuksen tuomat onnistumisen kokemukset puolestaan vahvistavat lapsen kasvua ja kehitystä. Pienituloisissa perheissä joudutaan kuitenkin tinkimään vapaa-ajan menoista, kun rahat eivät riitä kunnolla edes ruokaan, asumiseen ja laskuihin.

Lasten vapaa-ajan köyhyys tuli esille Lapsen ääni -kyselyssä, sillä 23 % pienituloisten perheiden lapsista oli joutunut lopettamaan harrastuksensa. Pienituloisten perheiden lasten arjesta puuttuvat monet hyvinvoinnin tekijät. Kyselyn tulokset ovat luettavissa: www.pelastakaalapset.fi/lapsenaani

Lapsiperheköyhyys on Suomessa merkittävä yhteiskunnallinen ongelma, jonka ratkaisemiseksi tarvitaan monia toimijoita ja toimenpiteitä. Järjestöillä on tärkeä rooli lapsiperheköyhyyden vastaisessa työssä sekä lasten ja perheiden tukijoina: toiminnallaan järjestöt voivat vähentää köy-

23 % pienituloisten perheiden lapsista on joutunut lopettamaan harrastuksen.

- Lapsen ääni -kysely 2022

hyiden kielteisiä vaikutuksia sekä vahvistaa perheiden hyvinvointia ja arjessa pärjäämistä.

Lapsiperheköyhyyttä voidaan vähentää ja ehkäistä poliittisten toimien avulla. Perheiden riittävä toimeentulo on turvattava muuttuvissa elämäntilanteissa ja maailmantalouden muutoksissa. Pelastakaa Lapset tekee pitkäjänteisesti työtä tämän tavoitteen eteen. Pyrimme varmistamaan lapsen oikeuksien toteutumisen ja monimuotoisten perhetilanteiden huomioimisen.

Vaikuttamistyön rinnalla jatkamme suoraa tukea pienituloisten perheiden lapsille, joiden mahdollisuudet opiskella ja harrastaa ovat uhattuina. Näin olemme mukana mahdollistamassa jokaiselle lapselle valoisamman tulevaisuuden.

Pelastakaa Lapset

AUTA VÄHÄVARAISTEN PERHEIDEN LAPSIA

Lahjoituksesi avulla ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä kotimaassa.

Tee lahjoitus: www.pelastakaalapset.fi/auta-lapsia-kotimaassa

Lahjoitustili: **FI64 1017 3000 2107 27**, viestiksi "Eväitä Elämälle"

Keräyslupa: Poliisihallitus RA/2022/1401, myönnetty 12.10.2022, voimassa toistaiseksi

1.1.2023 alkaen koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Varat käytetään Pelastakaa Lasten Eväitä Elämälle -ohjelmaan.